

1026

USTAWA

z dnia 11 grudnia 1997 r.

o administrowaniu obrotem z zagranicą towarami i usługami oraz o obrocie specjalnym.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje zasady administrowania obrotem z zagranicą towarami i usługami, a także obrotem specjalnym.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do obrotu z zagranicą towarami i usługami w takim zakresie, w jakim obrót ten jest uregulowany odrębnymi przepisami prawa oraz umowami międzynarodowymi.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) towar — rzecz ruchomą oraz energię, będące przedmiotem obrotu towarowego,
- 2) obrót towarami z zagranicą — przywóz towarów na polski obszar celny, wywóz towarów z polskiego obszaru celnego lub przewóz towarów przez polski obszar celny, niezależnie od sposobu ich przemieszczania przez granicę,
- 3) obrót specjalny z zagranicą:
  - a) przywóz na polski obszar celny, wywóz z polskiego obszaru celnego oraz przewóz przez polski obszar celny broni, amunicji, materiałów wybuchowych oraz wyrobów i ich części lub technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, niezależnie od sposobu ich przemieszczania przez granicę,
  - b) zawarcie przez osobę krajową, zarówno w kraju jak i za granicą, umowy, jeżeli umowa ta dotyczy broni, amunicji, materiałów wybuchowych oraz wyrobów i ich części lub technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym,
  - c) świadczenie przez osobę krajową na rzecz osoby zagranicznej oraz przez osobę zagraniczną na rzecz osoby krajowej usług związanych z bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi oraz wyrobami i ich częściami, technologiami i usługami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym,
- 4) usługa — usługę wymienioną w klasyfikacjach wydanych na podstawie przepisów o statystyce publicznej, a także roboty budowlano-montażowe,
- 5) obrót usługami z zagranicą — eksport lub import usług w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym,
- 6) kontyngent — wymagającą uzyskania pozwolenia określoną ilość lub wartość towaru, która może być przywieziona na polski obszar celny lub wywieziona z polskiego obszaru celnego w oznaczonym czasie,
- 7) plafon — wymagającą uzyskania pozwolenia określoną ilość lub wartość towaru, która może być

przywieziona na polski obszar celny lub wywieziona z polskiego obszaru celnego, a nawet zostać przekroczona przed terminem zamknięcia (zamknięcie plafonu),

- 8) automatyczna rejestracja obrotu — uzyskanie pozwolenia udzielanego we wnioskowanej ilości lub wartości towaru, na przywóz lub wywóz,
- 9) nieautomatyczna rejestracja obrotu — uzyskanie pozwolenia udzielanego co najmniej w ilości lub wartości towaru zagwarantowanej przepisami niniejszej ustawy, na przywóz lub wywóz,
- 10) limit usług — określoną ilość lub wartość usług, wymagającą uzyskania pozwolenia w obrocie usługowym z zagranicą, która może być zrealizowana w oznaczonym czasie,
- 11) rejestracja usługi — uzyskanie pozwolenia udzielanego w obrocie usługowym z zagranicą,
- 12) Porozumienie WTO — Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO), sporządzone w Marakeszu dnia 15 kwietnia 1994 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr 98, poz. 483),
- 13) osoba krajowa — osoba w rozumieniu art. 3 § 1 pkt 11 ustawy — Kodeks celny.

Art. 3. 1. Obrót towarami z zagranicą i obrót usługami z zagranicą jest wolny od ograniczeń lub wymogu uzyskiwania koncesji, chyba że przepisy ustaw lub umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

2. Obrót towarami z zagranicą i obrót usługami z zagranicą jest dozwolony każdemu, na równych prawach, z zachowaniem warunków i ograniczeń określonych w przepisach ustaw lub umowach międzynarodowych.

3. Przywóz na polski obszar celny, wywóz z polskiego obszaru celnego oraz przewóz przez polski obszar celny broni i amunicji przez osoby fizyczne, na potrzeby inne niż handlowe i przemysłowe, regulują odrębne przepisy.

Art. 4. Obrót z zagranicą towarami i usługami jest zakazany, jeżeli taki zakaz wynika z przepisów ustaw lub z umów międzynarodowych.

Art. 5. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 2

Ograniczenia, koncesje i zakazy w obrocie towarami z zagranicą

Art. 6. 1. Rada Ministrów lub inny organ administracji rządowej właściwy w sprawach obrotu towaro-

mi z zagranicą, jeżeli wymaga tego interes narodowy lub podstawowy interes gospodarczy kraju, może wprowadzić ograniczenia w obrocie towarowym z zagranicą zgodnie z zasadami ich stosowania określonymi w Porozumieniu WTO, w wypadkach gdy:

- 1) jest to niezbędne dla zapobieżenia lub złagodzenia zasadniczego niedoboru środków żywności lub innych produktów o podstawowym znaczeniu dla kraju,
- 2) jest to niezbędne do stosowania norm lub przepisów dotyczących klasyfikacji, kwalifikowania lub marketingu produktów stanowiących przedmiot handlu międzynarodowego,
- 3) dotyczą obrotu wszelkimi produktami rolnymi lub produktami rybołówstwa i jest to niezbędne do funkcjonowania programów rządowych służących do:
  - a) ograniczenia ilości podobnego produktu produkcji krajowej, którego znacząca sprzedaż lub produkcja została dozwolona lub jeżeli nie istnieje znacząca produkcja krajowa tego towaru, a towar importowany jest jego bezpośrednim substytutem, bądź
  - b) likwidacji czasowej nadwyżki podobnego produktu produkcji krajowej niezależnie od wielkości produkcji krajowej tego produktu, gdy towar importowany jest jego bezpośrednim substytutem, poprzez udostępnienie tej nadwyżki pewnym grupom konsumentów krajowych nieodpłatnie lub po cenach niższych od aktualnych cen rynkowych, bądź
  - c) ograniczenia ilości dozwolonej produkcji każdego produktu pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego, którego produkcja jest bezpośrednio zależna całkowicie lub głównie od surowca importowanego z powodu nieznaczej krajowej produkcji takiego surowca,
- 4) jest to konieczne dla zapewnienia równowagi bilansu płatniczego w rozumieniu Porozumienia WTO,
- 5) obrót towarami jest dokonywany na podstawie umów międzynarodowych przewidujących rozliczenia w jednostkach rozrachunkowych stosowanych w handlu zagranicznym,
- 6) jest to konieczne dla ochrony zasad współżycia społecznego,
- 7) jest to konieczne dla ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub ochrony roślin, ochrony środowiska,
- 8) dotyczą obrotu z zagranicą złotem, srebrem lub platyną,
- 9) jest to konieczne do zapewnienia przestrzegania ustaw i przepisów wykonawczych nie pozostających w sprzeczności z postanowieniami Porozumienia WTO, łącznie z ustawami i przepisami dotyczącymi regulacji obrotu z zagranicą, utrzymania monopolu, ochrony własności intelektualnej,
- 10) dotyczą produktów pracy więźniów,
- 11) jest to konieczne dla ochrony dóbr kultury mających wartość artystyczną, historyczną lub archeologiczną,

- 12) dotyczą zachowania wyczerpywalnych zasobów naturalnych,
- 13) jest to konieczne do wykonania zobowiązań wynikających z międzynarodowych porozumień towarowych,
- 14) jest to konieczne w celu ograniczenia wywozu surowców pochodzenia krajowego, niezbędnych dla zapewnienia podstawowej ilości tego surowca krajowemu przemysłowi przetwórczemu,
- 15) jest to istotne przy nabywaniu lub dystrybucji produktów, których odczuwa się powszechny lub lokalny niedobór, pod warunkiem że wymienione środki będą zgodne z zasadą, że wszystkie strony Porozumienia WTO mają prawo do udziału w międzynarodowych dostawach takich produktów, zaś środki niezgodne z innymi postanowieniami Porozumienia WTO zostaną zniesione, gdy tylko okoliczności, które spowodowały ich stosowanie, przestaną istnieć,
- 16) jest to uzasadnione względami porządku społecznego lub bezpieczeństwa publicznego,
- 17) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa,
- 18) wystąpiła klęska żywiołowa,
- 19) służą wypełnieniu zobowiązań wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa,
- 20) jest to uzasadnione względami polityki państwa.

2. W wypadkach określonych w ust. 1 Rada Ministrów może ustanowić, na czas określony, w drodze rozporządzenia, zakaz obrotu towarami z zagranicą.

3. Rada Ministrów, ustanawiając zakaz, o którym mowa w ust. 2, może określić procedury celne, w ramach których nie stosuje się zakazu, a także normy ilościowe lub wartościowe, których zakaz obrotu nie obejmuje.

Art. 7. Zasady udzielania koncesji w zakresie obrotu towarowego z zagranicą regulują odrębne przepisy.

Art. 8. 1. Ograniczenie obrotu towarami z zagranicą w przywozie na polski obszar celny lub wywozie z polskiego obszaru celnego może być wprowadzone w formie ustanowienia:

- 1) kontyngentu,
- 2) plafonu i jego zamknięcia,
- 3) automatycznej rejestracji obrotu,
- 4) nieautomatycznej rejestracji obrotu.

2. Minister Gospodarki, w porozumieniu z Ministrem Finansów, po zasięgnięciu opinii właściwego ministra oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, może ustanowić, w drodze rozporządzenia:

- 1) kontyngent,
- 2) plafon,
- 3) automatyczną rejestrację obrotu,
- 4) nieautomatyczną rejestrację obrotu.

3. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1, ustanawiane są na czas określony.

Art. 9. 1. Pozwolenie na przywóz towarów na polski obszar celny lub na wywóz towarów z polskiego obszaru celnego, zwane dalej „pozwoleniem”, jest wymagane, jeżeli przedmiotem przywozu lub wywozu są towary:

- 1) którymi obrót z zagranicą wymaga uzyskania koncesji,
- 2) objęte ograniczeniami, o których mowa w art. 8 ust. 1,
- 3) którymi obrót z zagranicą dokonywany jest na podstawie umów międzynarodowych przewidujących rozliczenia w jednostkach rozrachunkowych stosowanych w handlu zagranicznym.

2. Minister Gospodarki w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 8 ust. 2, może określić wypadki, w których przywóz towarów na polski obszar celny lub wywóz towarów z polskiego obszaru celnego nie wymaga uzyskania pozwolenia.

3. Za wydanie pozwolenia Minister Gospodarki pobiera opłaty traktowane jako opłaty w sprawach celnych w rozumieniu przepisów Kodeksu celnego.

Art. 10. 1. Minister Gospodarki, ustanawiając kontyngent, określi równocześnie zgodnie z art. 12 sposób jego rozdysponowania.

2. Minister Gospodarki, ustanawiając plafon oraz sposób rozdysponowania kontyngentu, określi maksymalną ilość bądź wartość towaru, na jaką może być udzielone pozwolenie, zwaną „transzą”.

3. Minister Gospodarki, ustanawiając nieautomatyczną rejestrację obrotu, określi równocześnie minimalną ilość bądź wartość towaru, na jaką może być udzielone pozwolenie.

4. Minister Gospodarki, ustanawiając kontyngent, plafon, automatyczną rejestrację obrotu lub nieautomatyczną rejestrację obrotu, może nałożyć na osoby dokonujące obrotu z zagranicą obowiązek składania sprawozdań z wykorzystania pozwoleń.

Art. 11. 1. Rozporządzenia o ustanowieniu kontyngentu, plafonu i nieautomatycznej rejestracji obrotu wchodzi w życie nie wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia ich ogłoszenia.

2. Minister Gospodarki, w szczególnych wypadkach, może określić krótszy termin wejścia w życie rozporządzenia.

Art. 12. 1. Rozdysponowania kontyngentu dokonuje się w następujący sposób:

- 1) według kolejności złożenia kompletnych wniosków albo
- 2) w proporcji do liczby osób składających wnioski, albo
- 3) proporcjonalnie do wartości obrotów zrealizowanych przez osobę wnioskującą.

2. Plafon jest rozdysponowywany zgodnie z ust. 1 pkt 1.

Art. 13. 1. Rozdysponowanie kontyngentu lub plafonu zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1 polega na wydaniu pozwolenia na podstawie kompletnych wniosków rozpatrywanych zgodnie z kolejnością ich złożenia.

2. Rozdysponowanie kontyngentu zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 2 polega na wydaniu pozwolenia, przy zachowaniu następujących zasad:

- 1) rozpatruje się wnioski złożone w okresie 21 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia o ustanowieniu kontyngentu,
- 2) kontyngent rozdysponowywany jest proporcjonalnie do liczby osób składających wnioski,
- 3) wydane pozwolenie nie może przekraczać wielkości wnioskowanych przez osobę,
- 4) okres ważności pozwolenia wynosi 3 miesiące, chyba że w pozwoleniu ustalono inny termin ważności.

3. Rozdysponowanie kontyngentu zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 3 polega na wydaniu pozwolenia, przy zachowaniu następujących zasad:

- 1) rozpatruje się wnioski złożone w okresie 21 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia o ustanowieniu kontyngentu,
- 2) kontyngent rozdysponowywany jest proporcjonalnie do sumy wartości obrotów, za okres 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku, towarem objętym kontyngentem, na jaką opiekują wszystkie złożone wnioski,
- 3) wydane pozwolenie nie może przekraczać wielkości wnioskowanych przez osobę,
- 4) jeżeli osoby składające wniosek, przed jego złożeniem, nie dokonywały obrotu z zagranicą towarem objętym kontyngentem, kontyngent może być rozdysponowany na rzecz tych osób, proporcjonalnie do ich liczby, łącznie do wysokości 15% wielkości ustanowionego kontyngentu.

4. Ponowne rozdysponowanie kontyngentu, o którym mowa w ust. 2 i 3, następuje co 3 miesiące od daty jego wejścia w życie.

Art. 14. W ramach automatycznej rejestracji obrotu pozwolenia wydawane są we wnioskowanej ilości lub wartości towaru.

Art. 15. W ramach nieautomatycznej rejestracji obrotu pozwolenia mogą być wydawane na ilość lub wartość towaru mniejszą niż wnioskowana, nie mniejszą jednak niż określona zgodnie z art. 10 ust. 3.

Art. 16. Obowiązkwowi uzyskania pozwolenia nie podlegają towary zwolnione od cła na podstawie art. 190 i art. 194 Kodeksu celnego.

Art. 17. 1. Minister Gospodarki, w drodze decyzji, wydaje i odmawia wydania pozwolenia oraz cofa wydane pozwolenia.

2. Odmowa wydania pozwolenia następuje, jeżeli wnioskodawca:

- 1) nie spełnił wymogów określonych w trybie art. 20,
- 2) naruszył w ciągu 24 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku warunki uprzednio wydanego pozwolenia,
- 3) nie złożył w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 6,
- 4) został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo skarbowe, przestępstwo przeciwko mieniu lub dokumentom albo takim wyrokiem została skazana osoba kierująca podmiotem będącym wnioskodawcą.

3. Odmowa wydania pozwolenia następuje w wypadku wcześniejszego rozdysponowania kontyngentu.

4. Odmowa wydania pozwolenia może nastąpić, jeżeli wymaga tego interes gospodarczy państwa.

5. Cofnięcie pozwolenia następuje, jeżeli nastąpiło naruszenie warunków, na jakich zostało ono wydane.

Art. 18. 1. Pozwolenie wydaje się na czas określony.

2. Pozwolenie wydaje się na określoną ilość lub wartość towaru.

3. Wnioskodawcy może być wydane jedno pozwolenie na dany towar, ważne do czasu jego wykorzystania lub upływu terminu jego ważności.

Art. 19. 1. Minister Gospodarki w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, może określić wypadki, w których pozwolenia na przywóz i wywóz towarów będą wydawały organy celne.

2. W wypadku wydawania przez organy celne pozwoleń, o których mowa w art. 15, ilość lub wartość towaru objęta tym pozwoleniem nie może być mniejsza niż określona zgodnie z art. 10 ust. 3.

Art. 20. 1. Minister Gospodarki określi w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory wniosków stosowane w postępowaniu o wydanie pozwoleń, o których mowa w art. 9,
- 2) wykaz dokumentów i informacji, które powinny być dołączone do wniosku,
- 3) warunki wydania i wykorzystania pozwolenia,
- 4) wzory pozwoleń,
- 5) sposób i tryb ewidencjonowania wydanych pozwoleń,
- 6) wzór i tryb składania sprawozdań z wykorzystania pozwolenia, jeżeli obowiązek taki został ustanowiony zgodnie z art. 10 ust. 4.

2. Minister Gospodarki w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za wydanie pozwolenia.

Art. 21. 1. Minister Gospodarki, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanego ministra, w dro-

dze rozporządzenia, może dokonać zamknięcia plafonu.

2. Pozwolenia na przywóz lub wywóz towarów w ramach plafonu przestają być wydawane z dniem wejścia w życie rozporządzenia o jego zamknięciu.

Rozdział 3

Reglamentacja, koncesje i zakazy w obrocie usługami z zagranicą

Art. 22. 1. Rada Ministrów lub inny organ administracji rządowej właściwy w sprawach obrotu usługami z zagranicą, jeżeli wymaga tego interes narodowy lub podstawowy interes gospodarczy kraju, może wprowadzić ograniczenia w obrocie usługami z zagranicą zgodnie z zasadami ich stosowania określonymi w Porozumieniu WTO, w wypadkach gdy:

- 1) jest to konieczne dla zapewnienia równowagi bilansu płatniczego w rozumieniu Porozumienia WTO,
- 2) obrót usługami jest dokonywany na podstawie umów międzynarodowych przewidujących rozliczenia w jednostkach rachunkowych stosowanych w handlu zagranicznym,
- 3) jest to konieczne dla ochrony zasad współżycia społecznego,
- 4) jest to konieczne dla ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub ochrony roślin, ochrony środowiska,
- 5) jest to konieczne do zapewnienia przestrzegania ustaw i przepisów wykonawczych nie pozostających w sprzeczności z postanowieniami Porozumienia WTO, łącznie z ustawami i przepisami dotyczącymi utrzymania monopolu, ochrony własności intelektualnej,
- 6) jest to konieczne do ochrony prywatności jednostek w zakresie rozpowszechniania, a także przetwarzania danych osobowych oraz ochrony poufności ich akt i rachunków,
- 7) jest to uzasadnione względami porządku społecznego lub bezpieczeństwa publicznego,
- 8) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa,
- 9) służą wypełnieniu zobowiązań wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa,
- 10) jest to uzasadnione względami polityki państwa.

2. W wypadkach określonych w ust. 1 Rada Ministrów może ustanowić, na czas określony, w drodze rozporządzenia, zakaz obrotu usługami z zagranicą.

Art. 23. Zasady udzielania koncesji w zakresie obrotu usługami z zagranicą regulują odrębne przepisy.

Art. 24. 1. Ograniczenia w obrocie usługami z zagranicą mogą być wprowadzane w formie ustanowienia:

- 1) limitów usług,
- 2) rejestracji usług.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykazy usług objętych:

- 1) limitami usług oraz wysokość tych limitów,
- 2) rejestracją usług.

3. Rada Ministrów może w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, nałożyć obowiązek składania sprawozdań z wykorzystania pozwoleń, o których mowa w art. 26.

4. Rada Ministrów wskazuje w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, organ odpowiedzialny za administrowanie usługami objętymi wykazami, o których mowa w ust. 2.

Art. 25. Organ odpowiedzialny za administrowanie usługami określi, w drodze rozporządzenia, sposób rozdysponowania limitów usług.

Art. 26. 1. Organ odpowiedzialny za administrowanie usługami wydaje pozwolenia na dokonywanie obrotu usługami z zagranicą, jeżeli ustanowiono wykaz zgodnie z art. 24 ust. 2 lub obrót taki został objęty wyrokiem uzyskania koncesji.

2. Pozwolenia na obrót usługami, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2, wydawane są wnioskodawcy w wielkości określonej we wniosku.

Art. 27. 1. Organ odpowiedzialny za administrowanie usługami, w drodze decyzji, wydaje i odmawia wydania pozwolenia oraz cofa wydane pozwolenia.

2. Odmowa wydania pozwolenia następuje, jeżeli wnioskodawca:

- 1) nie spełnił wymogów określonych na podstawie art. 29 ust. 1,
- 2) naruszył w ciągu 24 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku warunki uprzednio wydanego pozwolenia,
- 3) nie złożył w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 4,
- 4) został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo skarbowe, przestępstwo przeciwko mieniu lub dokumentom lub takim wyrokiem została skazana osoba kierująca podmiotem będącym wnioskodawcą.

3. Odmowa wydania pozwolenia następuje także w wypadku wcześniejszego rozdysponowania limitów usług.

4. Odmowa wydania pozwolenia może nastąpić, jeżeli wymaga tego interes gospodarczy państwa.

5. Cofnięcie pozwolenia następuje, jeżeli wnioskodawca naruszył warunki, na jakich zostało ono mu wydane.

Art. 28. Pozwolenie wydaje się na czas określony.

Art. 29. 1. Organ odpowiedzialny za administrowanie usługami określi w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory wniosków stosowane w postępowaniu o wydanie pozwoleń, o których mowa w art. 26 ust. 1, a także wzory tych pozwoleń,

2) wykaz dokumentów i informacji, które powinny być dołączone do wniosku,

3) warunki wydania i wykorzystania pozwolenia,

4) wzór i tryb składania sprawozdań z wykorzystania pozwolenia, jeżeli obowiązek taki został ustanowiony zgodnie z art. 24 ust. 3,

5) sposób i tryb ewidencjonowania wydanych pozwoleń.

2. Organ odpowiedzialny za administrowanie usługami w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za wydanie pozwolenia.

Rozdział 4

Obrót specjalny z zagranicą, zakazy i ograniczenia

Art. 30. 1. Obrót specjalny z zagranicą może podlegać zakazom i ograniczeniom określonym w ustawach lub umowach międzynarodowych.

2. Wykaz broni, amunicji, materiałów wybuchowych oraz wyrobów i ich części, technologii i usług, o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym, określony jest na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 2 grudnia 1993 r. o zasadach szczególnej kontroli obrotu z zagranicą towarami i technologiami w związku z porozumieniami i zobowiązaniami międzynarodowymi (Dz.U. Nr 129, poz. 598, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i z 1997 r. Nr 88, poz. 554).

Art. 31. Zakazy i ograniczenia w obrocie specjalnym z zagranicą mogą być wprowadzone w wypadku, gdy:

- 1) wymagają tego względy bezpieczeństwa lub obronności państwa,
- 2) wymaga tego ważny interes polityki państwa,
- 3) jest to niezbędne dla wypełniania zobowiązań przyjętych na podstawie umów międzynarodowych.

Art. 32. 1. Rada Ministrów może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, zakaz obrotu specjalnego z zagranicą lub jego ograniczenie.

2. Rada Ministrów może określić w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, państwa, z którymi obrót specjalny z zagranicą jest zakazany lub ograniczony, a także wyroby i ich części, technologie lub usługi, którymi obrót specjalny z zagranicą jest zakazany lub ograniczony.

3. W wypadku wprowadzenia zakazu, o którym mowa w ust. 2, tracą ważność wydane promesy i pozwolenia na dokonanie obrotu specjalnego, chyba że Rada Ministrów określi inaczej.

Art. 33. 1. Osoby dokonujące obrotu specjalnego z zagranicą obowiązane są uzyskać wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących obrót specjalny z zagranicą, zwany dalej Rejestrem, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy jednostek organizacyjnych podległych, podporządko-

wanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej albo jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Szefa Urzędu Ochrony Państwa, realizujących zobowiązania lub porozumienia wynikające z umów międzynarodowych, dotyczące w szczególności współpracy wojskowej, policyjnej bądź udziału polskich sił zbrojnych w misjach pokojowych, jeżeli działalność ta nie jest działalnością gospodarczą.

3. Rejestr prowadzi Minister Gospodarki.

4. Minister Gospodarki dokonuje wpisu do Rejestru, na wniosek osoby zainteresowanej, po zasięgnięciu opinii Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych oraz Szefa Urzędu Ochrony Państwa.

5. Minister Gospodarki może odmówić dokonania wpisu, jeżeli:

- 1) osoba prowadziła obrót bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi oraz wyrobami i ich częściami lub technologiami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym z naruszeniem obowiązujących przepisów,
- 2) wymaga tego ważny interes gospodarki narodowej,
- 3) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa,
- 4) wymaga tego ważny interes polityki zagranicznej państwa.

6. Wpis oraz odmowa dokonania wpisu do Rejestru następuje w drodze decyzji.

7. Minister Gospodarki wykreśla w drodze decyzji wpis do Rejestru:

- 1) na wniosek osoby objętej wpisem,
- 2) w razie zawiadomienia przez osobę objętą wpisem o zaprzestaniu działalności gospodarczej w dziedzinie obrotu specjalnego z zagranicą, zgodnie z ust. 8,
- 3) w wypadku wykreślenia osoby objętej wpisem z rejestru podmiotów gospodarczych,
- 4) jeżeli osoba naruszyła przepisy niniejszej ustawy w zakresie obrotu specjalnego z zagranicą lub została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo skarbowe, przestępstwo przeciwko mieniu lub dokumentom albo takim wyrokiem została skazana osoba kierująca podmiotem objętym wpisem,
- 5) jeżeli wymaga tego ważny interes gospodarki narodowej,
- 6) jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa,
- 7) jeżeli wymaga tego ważny interes polityki zagranicznej państwa.

8. Osoba objęta wpisem do Rejestru jest obowiązana zawiadomić Ministra Gospodarki o zaprzestaniu prowadzenia obrotu specjalnego z zagranicą.

9. Wykreślenie z Rejestru następuje po zasięgnięciu opinii Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych oraz Szefa Urzędu Ochrony Państwa.

10. W wypadku wykreślenia wpisu do Rejestru z przyczyn wymienionych w ust. 7 pkt 6 lub 7 stosuje się ust. 6.

Art. 34. 1. Odmowa dokonania wpisu i wykreślenie wpisu do Rejestru z przyczyn określonych w art. 33 ust. 5 pkt 3 i 4 oraz ust. 7 pkt 6 i 7 nie wymaga uzasadnienia.

2. Decyzja w przedmiocie wykreślenia z Rejestru, o której mowa w ust. 1, nie podlega zaskarżeniu do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 35. Wpisu do Rejestru dokonuje się na czas określony, nie dłuższy jednak niż 5 lat.

Art. 36. Minister Gospodarki ustali, w drodze rozporządzenia, wzór Rejestru oraz sposób jego prowadzenia, a także wzór wniosku o dokonanie wpisu do rejestru oraz określi niezbędne dokumenty i informacje, które należy dołączyć do wniosku.

Art. 37. 1. Osoba zamierzająca zawrzeć umowę, o której mowa w art. 2 pkt 3 lit. b), jest obowiązana zawiadomić niezwłocznie Ministra Gospodarki o zamiarze podjęcia w tym celu negocjacji.

2. O zamiarze podjęcia negocjacji przez osobę zamierzającą zawrzeć umowę, o której mowa w art. 2 pkt 3 lit. b), Minister Gospodarki informuje Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych oraz Szefa Urzędu Ochrony Państwa.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna być, pod rygorem nieważności, zawarta w formie pisemnej.

4. Minister Gospodarki może określić dla osoby, o której mowa w ust. 1, warunki, które powinny być spełnione w wypadku ubiegania się o wydanie pozwolenia na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą.

Art. 38. 1. Obrót specjalny z zagranicą może zostać dokonany po uzyskaniu pozwolenia na jego dokonanie.

2. Pozwolenia na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą wydaje w drodze decyzji Minister Gospodarki na wniosek zainteresowanej osoby, po zasięgnięciu opinii Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych oraz Szefa Urzędu Ochrony Państwa.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w wypadku określonym w art. 33 ust. 2.

4. Minister Gospodarki może określić w pozwoleniu na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą warunki dokonania tego obrotu.

5. Minister Gospodarki odmawia w drodze decyzji wydania pozwolenia, jeżeli:

- 1) osoba nie uzyskała wpisu do Rejestru lub wpis został wykreślony,
- 2) osoba naruszyła przepisy ustawy w zakresie obrotu specjalnego,
- 3) wymaga tego ważny interes gospodarki narodowej,
- 4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa,
- 5) wymaga tego ważny interes polityki zagranicznej państwa.

6. Minister Gospodarki cofa, w drodze decyzji, wydane pozwolenie w wypadku:

- 1) stwierdzenia naruszenia warunków określonych w niniejszej ustawie,
- 2) stwierdzenia naruszenia warunków określonych w pozwoleniu,
- 3) jeżeli wymaga tego ważny interes gospodarki narodowej,
- 4) jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa,
- 5) jeżeli wymaga tego ważny interes polityki zagranicznej państwa.

7. Minister Gospodarki stwierdzając naruszenia, o których mowa w ust. 6 pkt 1 lub 2, może zobowiązać osobę do odpowiednich działań lub zaniechań przywracających stan wolny od tych naruszeń, w terminie nie przekraczającym jednego miesiąca.

8. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 7, Minister Gospodarki cofa, w drodze decyzji, pozwolenie, o którym mowa w ust. 2.

9. Jeżeli odmowa wydania lub cofnięcie wydanego pozwolenia następuje z przyczyn wskazanych w ust. 5 pkt 4 lub 5 oraz ust. 6 pkt 4 lub 5, decyzja nie wymaga uzasadnienia, a decyzja o cofnięciu pozwolenia podlega natychmiastowemu wykonaniu.

10. Minister Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wzory wniosków o wydanie pozwolenia na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą oraz dokumenty i informacje, które należy dołączyć do tych wniosków, oraz tryb postępowania z pozwoleniami.

11. Osoba, która otrzymała pozwolenie na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą, jest obowiązana do zwrotu Ministrowi Gospodarki oryginału pozwolenia, po jego wykorzystaniu lub upływie terminu ważności.

Art. 39. Decyzja wydana z przyczyn wskazanych w art. 38 ust. 5 pkt 4 i 5 oraz ust. 6 pkt 4 i 5 nie podlega zaskarżeniu do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 40. 1. Osoby zamierzające dokonać obrotu specjalnego z zagranicą mogą się ubiegać o uzyskanie promesy pozwolenia, o którym mowa w art. 38.

2. Minister Gospodarki w promesie, o której mowa w ust. 1, może określić warunki, bez spełnienia których nie będzie wydane pozwolenie na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą.

3. Do wydania, odmowy wydania lub cofnięcia promesy stosuje się odpowiednio art. 38.

4. Minister Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wzory wniosków o wydanie promesy pozwolenia oraz niezbędne dokumenty i informacje, które należy dołączyć do wniosków.

Art. 41. 1. Minister Gospodarki może, na wniosek zainteresowanej osoby, wydać świadectwo o końcowym użytkowniku.

2. Świadectwo o końcowym użytkowniku jest dokumentem przeznaczonym do okazania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i zaświadcza o objęciu kontrolą przez właściwe organy transakcji obrotu specjalnego z zagranicą w zakresie przywozu na polski obszar celny broni, amunicji, materiałów wybuchowych oraz wyrobów i ich części lub technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

3. Świadectwo o końcowym użytkowniku może również zawierać i potwierdzać szczególne warunki lub obowiązki dotyczące realizacji obrotu specjalnego z zagranicą.

4. Minister Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wzór świadectwa o końcowym użytkowniku oraz tryb jego wydawania.

Art. 42. 1. Za dokonanie wpisu do Rejestru oraz za wydanie promesy pozwolenia, pozwolenia na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą lub świadectwa o końcowym użytkowniku pobiera się opłatę.

2. Minister Gospodarki w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat, o których mowa w ust. 1.

Art. 43. 1. Osoby dokonujące obrotu specjalnego z zagranicą są obowiązane do prowadzenia jego ewidencji.

2. Minister Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 1.

Art. 44. 1. Osoby dokonujące obrotu specjalnego z zagranicą są obowiązane do przekazywania Ministrowi Gospodarki informacji o jego realizacji.

2. Minister Gospodarki przekazuje okresową informację o realizacji obrotu specjalnego z zagranicą Ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Spraw Zagranicznych oraz Szefowi Urzędu Ochrony Państwa.

3. Minister Gospodarki określa, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania informacji o realizacji obrotu specjalnego z zagranicą, o której mowa w ust. 1.

Art. 45. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz przejść granicznych, przez które towary będące przedmiotem obrotu specjalnego z zagranicą mogą być wprowadzane na polski obszar celny lub wyprowadzane z polskiego obszaru celnego.

Art. 46. 1. W wypadku przywozu na polski obszar celny lub wywozu z polskiego obszaru celnego towarów będących przedmiotem obrotu specjalnego z zagranicą, warunkiem nadania przeznaczenia celnego tym towarom jest przedstawienie organowi celnemu pozwolenia na dokonanie obrotu specjalnego.

2. Organ celny, po przyjęciu zgłoszenia celnego towarów będących przedmiotem obrotu specjalnego z zagranicą, jest obowiązany odnotować fakt tego przyjęcia na pozwoleniu na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą.

Rozdział 5

Kontrola przestrzegania warunków obrotu specjalnego z zagranicą

Art. 47. 1. Przestrzeganie warunków obrotu specjalnego z zagranicą, określonych w ustawie oraz w wydanych pozwoleniach na jego dokonanie, podlega kontroli.

2. Organem właściwym w sprawach kontroli, o której mowa w ust. 1, jest Minister Gospodarki.

Art. 48. 1. Kontrole prowadzi zespół kontrolny, zwany dalej „Zespołem”, powoływany przez Ministra Gospodarki.

2. Ministrowie: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej, Spraw Zagranicznych, Finansów, Szef Urzędu Ochrony Państwa oraz Prezes Głównego Urzędu Cef, na wniosek Ministra Gospodarki, oddelegują do jego dyspozycji, w celu utworzenia Zespołu, funkcjonariuszy podległych sobie organów kontroli lub funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników innych podległych albo podporządkowanych jednostek organizacyjnych.

3. Członkowie Zespołu wykonują czynności kontrolne na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, wydanego przez Ministra Gospodarki, oraz legitymacji służbowej.

4. Minister Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia do przeprowadzania kontroli.

5. Minister Gospodarki, powołując Zespół, wyznacza jego kierownika, który koordynuje przebieg czynności kontrolnych i sporządza protokół z wyników kontroli.

6. Do kontroli, o której mowa w ust. 1–5, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U. Nr 100, poz. 442, z 1992 r. Nr 21, poz. 85, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 152, poz. 720 oraz z 1997 r. Nr 18, poz. 105, Nr 71, poz. 449, Nr 121, poz. 770 i Nr 136, poz. 921), dotyczące postępowania kontrolnego.

Art. 49. 1. Protokół z wynikami kontroli kierownik Zespołu przekazuje Ministrowi Gospodarki.

2. Minister Gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, dane, które powinien zawierać protokół ustalający wyniki kontroli.

3. W wypadku dokonania obrotu towarami, technologiami i usługami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym lub ich wykorzystania w sposób niezgodny z warunkami określonymi w pozwoleniu na dokonanie obrotu specjalnego z zagranicą albo naruszający wymogi określone umowami międzynarodowymi lub przepisami odrębnymi, Minister Gospodarki wzywa osobę do przywrócenia wymaganego stanu w określonym terminie nie przekraczającym miesiąca.

4. O wynikach kontroli Minister Gospodarki informuje każdorazowo Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej, Spraw Zagranicznych, Finansów, Szefa Urzędu Ochrony Państwa oraz Prezesa Głównego Urzędu Cef.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 50. 1. Kto dokonuje obrotu specjalnego z zagranicą bez ważnego wpisu do Rejestru lub ważnego pozwolenia na dokonywanie obrotu specjalnego z zagranicą, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności od jednego roku do lat 10.

2. Tej samej karze podlega ten, kto będąc obowiązany do kierowania działalnością osoby krajowej, nie dopełnia obowiązku albo przekracza swoje uprawnienia i przez to dopuszcza do dokonania przez osobę krajową obrotu specjalnego z zagranicą.

3. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1 lub 2, działa nieumyślnie — podlega karze grzywny.

4. W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1–3 sąd może orzec przepadek towarów, technologii lub innych przedmiotów służących do popełnienia albo pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa, nie wyłączając środków płatniczych, papierów wartościowych i wartości dewizowych, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 51. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 23, poz. 117, Nr 43, poz. 272, Nr 54, poz. 348, Nr 60, poz. 369, Nr 75, poz. 471, Nr 88, poz. 554, Nr 96, poz. 591, Nr 98, poz. 602, Nr 106, poz. 677, Nr 113, poz. 733, Nr 114, poz. 740, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 124, poz. 783 i Nr 133, poz. 884) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 dodaje się ust. 7 a w brzmieniu:

„7a. Minister Gospodarki, w drodze rozporządzenia, może określić zasady udzielania koncesji

w zakresie objętym rozporządzeniem, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 9.”,

2) w art. 21 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Koncesje w obrocie z zagranicą towarami i usługami, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 9, wydaje się na czas oznaczony.”

Art. 52. W ustawie z dnia 2 grudnia 1993 r. o zasadach szczególnej kontroli obrotu z zagranicą towarami i technologiami w związku z porozumieniami i zobowiązaniami międzynarodowymi (Dz. U. Nr 129, poz. 598, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i z 1997 r. Nr 88, poz. 554) wprowadza się następujące zmiany:

1) użyte w ustawie w różnych przypadkach wyrazy „Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „Minister Gospodarki” w odpowiednich przypadkach;

2) w art. 3 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Wydawanie i cofanie pozwoleń na przywóz, wywóz lub tranzyt przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej broni, amunicji i technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym regulują przepisy ustawy z dnia 11 grudnia 1997 r. o administrowaniu obrotem z zagranicą towarami i usługami oraz o obrocie specjalnym (Dz. U. Nr 157, poz. 1026).

1b. Certyfikatu importowego, o którym mowa w ust. 1 ustawy, nie wydaje się na przywóz, wywóz lub tranzyt przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej broni, amunicji i technologii o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.”;

3) w art. 16 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ministrowie: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej, Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Zdrowia i Opieki Społecznej, Szef Urzędu Ochrony Państwa, a także Prezesi Państwowej Agencji Atomistyki i Głównego Urzędu Cei spowodują, na wniosek Ministra Gospodarki, odelegowanie do jego dyspozycji, w celu utworzenia zespołów, funkcjonariuszy podległych sobie organów kontroli lub funkcjonariuszy, żołnierzy lub pracowników innych podległych albo podporządkowanych jednostek organizacyjnych.”

Art. 53. W ustawie z dnia 9 stycznia 1997 r. — Kodeks celny (Dz.U. Nr 23, poz. 117, Nr 64, poz. 407 i Nr 121, poz. 770) w art. 14 po § 6 dodaje się § 6a w brzmieniu:

„§ 6a. Do pozwoleń, o których mowa w § 6, stosuje się odpowiednio art. 17, 18 i 20 ustawy z dnia 11 grudnia 1997 r. o administrowaniu obrotem z zagranicą towarami i usługami oraz o obrocie specjalnym (Dz. U. Nr 157, poz. 1026).”

Art. 54. 1. Postępowania w sprawie udzielenia koncesji lub pozwolenia na przywóz lub wywóz towarów oraz na eksport i import usług, wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i do tego dnia nie zakończone ostateczną decyzją, będą toczyć się według przepisów niniejszej ustawy.

2. Koncesje na podjęcie działalności gospodarczej w zakresie obrotu z zagranicą towarami i usługami, wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie ustawy, o której mowa w art. 51, pozostają w mocy przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że ustanowione w nich terminy obowiązywania upływają wcześniej.

Art. 55. 1. W zakresie obrotu specjalnego z zagranicą nie stosuje się art. 11 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej.

2. Koncesje wydane na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 9 ustawy o działalności gospodarczej na dokonywanie obrotu z zagranicą bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi oraz wyrobami i ich częściami, technologiami i usługami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym pozostają w mocy przez okres 1 roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że ustanowione w nich terminy obowiązywania upływają wcześniej.

Art. 56. W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o zmianie ustawy — Kodeks celny oraz o zmianie ustawy — Prawo celne (Dz.U. Nr 64, poz. 407) art. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w art. 297 na końcu zdania kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z wyjątkiem art. 106f.”

Art. 57. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*